

مدیریت مصرف انرژی خانوار، واجب‌تر از نان شب



با آغاز اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها و افزایش قیمت حامل‌های انرژی روش‌هایی برای اعمال مدیریت مصرف ارائه شده که می‌توانند به بهبود مدیریت اقتصاد خانواده‌ها کمک کنند

جام جم آنلاین: با آغاز اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها و افزایش قیمت حامل‌های انرژی روش‌هایی برای اعمال مدیریت مصرف ارائه شده که می‌توانند به بهبود مدیریت اقتصاد خانواده‌ها کمک کنند زیرا افزایش قیمت حامل‌های انرژی با رویکرد مدیریت مصرف اجرا می‌شود و به همین منظور صرفه‌جویی و به کارگیری راهکارهایی برای مصرف بهینه ضروری است تا اقتصاد خانواده‌ها دچار مشکل نشود.

در کشور ما که حدود یک درصد جمعیت دنیا را در خود جای داده است 2 درصد انرژی جهان مصرف می‌شود و استفاده از برق، گاز و سوخت مایع برای سرمایه‌ش و گرمایش در فصل مناسب، از مدت‌ها پیش برای ما به صورت امری عادی درآمده و امروزه هیچ خانه‌ای بدون وسایل سرمایشی و گرمایشی قابل سکونت نیست و از طرفی تولید برق نیز پرهزینه است به طوری که تولید هر کیلووات برق حدود 1000 دلار سرمایه‌گذاری اولیه نیاز دارد و در زمان استفاده از تاسیسات نیز هزینه‌های جاری به آن افزوده می‌شود.

ساعات اوج بار برق (پیک مصرف) بیشتر بعد از غروب خورشید است که معمولاً همه افراد خانواده در منزل هستند و حتی در ایامی از سال و ساعاتی از هر شبانه‌روز نیز دارای بیشترین مصرف انرژی الکتریکی صورت می‌گیرد.

در کشور ما 4 ساعت اولیه شب ساعات اوج بار مصرف در شبانه‌روز است که طبق نظر کارشناسان مصرف بهینه برق در این زمان بسیار اهمیت دارد و رعایت صرفه‌جویی لازم در زمان مذکور به تولید برق و کاهش فشار شبکه برای انتقال برق کمک می‌کند.

مصرف برق در فصل‌های مختلف سال متفاوت است، به طوری که در ایران از اواسط تیرماه تا اواسط شهریور ماه اوج مصرف برق صورت می‌گیرد.

اعمال مدیریت مصرف برق مجموعه‌ای از فعالیت‌هایی به هم پیوسته است که مشترکان برای منطقی کردن مصرف خود از این فعالیت‌ها بهره‌مند می‌شوند. یکی از این فعالیت‌ها توجه به فناوری ساخت وسایل برقی خانگی است. در ایران اکثر کارخانجات تولید وسایل برقی از دانش فنی دهه 70 میلادی برخوردارند، این در حالی است که از آن زمان تاکنون کشورهای صنعتی پیشرفت‌های قابل توجهی در زمینه صرفه‌جویی انرژی داشته‌اند. در یخچال، فریزر و ماشین لباسشویی بیش از 50 درصد مصرف آب و برق کاهش یافته و روند کاهش همچنان ادامه دارد. در بخش روشنایی نیز حرکت به سمت لامپ‌های پربازده و کم‌مصرف است.

اقدامات فرهنگی

یکی از روش‌های بهره‌گیری از مدیریت منطقی مصرف، انجام آموزش همگانی از طریق رسانه‌های عمومی بویژه رادیو و تلویزیون است. آموزش از طریق مدارس پایه و ابتدایی نیز در سال‌های اخیر در ایران به طور جدی مورد توجه قرار گرفته است.

از سوی دیگر یکی از دستورات عمل‌های کلی درباره مدیریت مصرف حساس بودن نسبت به ارقام برق مصرفی در قبوض است.

خانواده‌ها می‌توانند ارقام کنتور برق مندرج در قبض را کنترل کرده و هدف بلندمدتی را برای کاهش تدریجی مصرف برق در نظر بگیرند.

علاوه بر این هنگام خرید لوازم برقی برچسب میزان مصرف انرژی در نظر گرفته شود که مصرف برق کمتر با بازدهی بالا روی آن درج شده باشد.

همچنین مدیریت منطقی مصرف حکم می‌کند که از بخاری برقی، آبگرمکن برقی تا حد امکان استفاده نشود و در ساعات اوج مصرف استفاده از اتو، ماشین لباسشویی، جاروبرقی و... مورد استفاده قرار نگیرد و به روزهای تعطیل یا صبح‌ها موکول شود.

همچنین رنگ‌آمیزی دیوارها، سقف و پنجره‌ها به گونه‌ای باشد که به بازتاب نور طبیعی کمک کند تا حتی‌الامکان در طول روز از انرژی برق کمتری مصرف شود و از رنگ‌های روشن برای انتخاب مبلمان و پرده‌ها به منظور افزایش بهره‌وری نوری استفاده شود.

در عین حال سیم‌کشی ساختمان و تاسیسات نیز هر 6 ماه یک بار مورد بررسی قرار گیرد.

همچنین کارشناسان توصیه دارند که از کلیدهای زمان‌دار در راهروها و محل‌های عبور استفاده شود تا از مدت زمان مصرف برق کاسته شود.

طبق نظر کارشناسان رانندگی پرشتاب و ویراژ دادن در افزایش مصرف سوخت خودرو بسیار موثر است همچنین استفاده از سوخت مناسب با سطح تکنولوژی و نیاز خودرو نیز از راه‌های مدیریت مصرف توصیه شده است یکی دیگر از توصیه‌های مورد توجه در نگهداری لوازم برقی خانگی برای اعمال مدیریت مصرف برق نحوه استفاده از این لوازم در آشپزخانه است به طوری که کارشناسان می‌گویند از قرار دادن یخچال و فریزر در کنار لوازم گرم‌کننده مانند بخاری، سماور برقی و... اجتناب شود یا این وسایل در کنار پنجره و تابش نور مستقیم آفتاب قرار نگیرند. باز و بسته کردن بیهوده در یخچال و فریزر منجر به افزایش مصرف برق می‌شود.

کارشناسان درباره نحوه مصرف برق ماشین لباسشویی نیز توصیه دارند. یکی از این توصیه‌ها آن است که در شستشوی هر گونه لباس سعی شود در حداقل دمای مناسب و مورد لزوم تنظیم شود تا از مصرف بیش از حد برق و اتلاف آب گرم جلوگیری شود و حتی‌الامکان از خشک‌کن دستگاه استفاده نشود. بهترین ایام بهره‌گیری از ماشین لباسشویی ساعات اولیه صبح‌ها و روزهای تعطیل است.

مصرف گاز

گاز نیز یکی از انرژی‌های پر مصرف در کشور ماست که بویژه در فصل سرما مصرف آن با افزایش روبه‌رو می‌شود. کارشناسان معتقدند تنظیم تاسیسات گرمایشی منازل می‌تواند به بهره‌گیری منطقی از این انرژی کمک کند. عدم باز گذاشتن پنجره‌ها و درها هنگام روشن بودن وسایل گرمایشی می‌تواند به مدیریت مصرف کمک کند. همچنین استفاده از شومینه برای گرم کردن منزل مصرف انرژی گاز را افزایش می‌دهد.

کارشناسان می‌گویند این نوع وسیله گرمایشی ابزار مناسبی برای منازل نیست زیرا بخش عمده حرارت از طریق لوله خارج می‌شود و هدر می‌رود. کنترل شیرهای گاز و صرفه‌جویی آن هنگام پخت و پز نیز می‌تواند به مدیریت مصرف گاز در خانواده‌ها کمک کند.

بنزین

بنزین یکی از انرژی‌های استراتژیک در جهان به شمار می‌رود که در کشور ما نیز با دقت زیادی موضوعات مربوط به آن دنبال می‌شود. حال با افزایش قیمت این حامل انرژی که تولید آن با دشواری‌هایی مواجه است بهتر است از چگونگی میزان مصرف سوخت خودروی خود مطلع شویم یا نبض خودرو را در دست گیریم تا با اجرای برخی راهکارها به جایی مصرف مثلاً 10 لیتر بنزین در 100 کیلومتر پیمایش، مقدار سوخت کمتری مورد استفاده قرار گیرد.

سیستم مصرف سوخت خودروها در حال حاضر یکی از مکانیسم‌های اصلی تولید خودرو در دنیا محسوب می‌شود که در کشور ما نیز طی سال‌های اخیر به آن توجه شده است.

مصرف سوخت خودروها در شرایطی که در داخل شهر تردد می‌کنند با شرایط خارج از شهر متفاوت است و البته شرایط ترافیکی، نوع رانندگی افراد، شرایط جاده و اقلیمی نیز بر مصرف سوخت خودروها اثرگذار است. کارشناسان چند راهکار را برای مدیریت مصرف سوخت خودرو پیشنهاد کرده‌اند.

1- تنظیم موتور خودرو؛ این کار بهره‌دهی سوخت را بالا می‌برد و تا 7/5 درصد باعث صرفه‌جویی در مصرف سوخت می‌شود.

2- استفاده از فیلتر هوای استاندارد، 10 درصد مصرف را کاهش داده و از موتور خودرو نیز محافظت می‌کند.

3- استفاده از سوخت مناسب با سطح تکنولوژی و نیاز خودرو نیز از راه‌های مدیریت مصرف سوخت است.

4- ویراژ دادن و رانندگی‌های تهاجمی و به اصطلاح تخت‌گاز رفتن مصرف بنزین را بسیار بالا می‌برد.

5- رانندگی با دنده مناسب نیز در میزان سرعت، ترافیک و بزرگراه‌ها از اصولی است که در کاهش مصرف سوخت موثر است.

6- انتخاب درست مسیر و لاین مناسب، خودداری از شتاب غیرضروری، حرکت‌های مارییج، خاموش کردن اتومبیل در توقف طولانی و ترافیک نیز در مصرف سوخت خودرو موثر شناخته شده است.

7- کارشناسان درباره تنظیم باد لاستیک‌ها، تعویض به موقع روغن موتور و اجتناب از حمل بار اضافی توصیه کرده‌اند که دقت در این موارد نیز می‌تواند مصرف سوخت خودرو را به میزان قابل توجهی کاهش دهد.

بر این اساس با در نظر گرفتن توصیه‌های کارشناسان برای رعایت الگوی مصرف انرژی و مدیریت بهینه مصرف با اعمال این راهکارها می‌توان در تنظیم مصرف انرژی خانوارها دقت بیشتری کرد تا اقتصاد خانواده دچار آسیب نشود.

زیبا اسماعیلی / گروه اقتصاد